

Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Η κοινοβουλευτική επιτροπή για τους άστικούς νόμους στη Γερμανική Βουλή (Ράιχσταγ) συζητεί αυτή την εποχή πάλι το σπουδαιότερο ζήτημα της μεταρρυθμίσεως του δικαίου του διαζυγίου. Από έξη ήδη ετών το δημοκρατικό κόμμα έχει ρίξει επανειλημμένως την πρόταση να μεταρρυθμισθῇ τὸ άρθρο 1568 του Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὡς ἐξῆς:

« Ἐκάτερος τῶν συζύγων δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ διαζύγιον ἐὰν ἐπῆλθε **τόσος μεγάλος κλονισμὸς** » εἰς τὰς συζυγικὰς σχέσεις **ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ πλεον ἐλπίς νὰ συσταθῇ καὶ πάλιν μία συμβίωσις ἀνταποκρινομένη εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ γάμου.** »

Τὸ Γερμανικὸν δημοκρατικὸν κόμμα, ἐζήτησε δηλ. νὰ εἰσαχθῆι ἐν τῇ Γερμανίᾳ σχεδὸν κατὰ λέξιν τὸ ἀρ. 142 τοῦ Ἑλβετ. Κώδικος.

Ὑστερα ἀπὸ ἀγῶνες 6 ἐτῶν κατώρθωσεν ἐπὶ τέλος νὰ φέρῃ τὸ ζήτημα ἐπὶ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ράιχσταγ.

Ὡς εἶναι γνωστὸν διαζύγιον μπορεῖν ἀζητηθεῖ ὡς σήμερον ἀκόμη ἐν τῇ Γερμανίᾳ σύμφωνα μὲ τὸ ἀρ. 1568 μόνον ὅταν **ἐκ πταισματος** τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων καταντᾷ ἀφόρητη ἢ συμβίωσις.

Τὸ ἀρ. 1568 ἔχει σήμερον ὡς ἐξῆς :

« Ἐκάτερος τῶν συζύγων δύναται **γὰ** ζητήσῃ τὸ διαζύγιον ἂν ὁ ἕτερος διὰ βαρείας παραβάσεως τῶν συζυγίων καθηκόντων, δι' ἀνηθίκου ἢ ἀτιμωτικῆς διαγωγῆς ἐπέφερε δεινὴν κατάπτωσιν τῆς συζυγικῆς σχέσεως ὥστε νὰ καθίσταται ἢ περαιτέρω συμβίωσις ἀφόρητος εἰς τὸν ἕτερον. Ὡς βαρεῖα **παραβάσις** τῶν καθηκόντων θεωρεῖται καὶ ἡ κακοποιήσις. »

Τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἔχει κατὰ πολὺ ἀλλάξῃ ἡ ἀντίληψις ὅτι μόνον **ὑπαιτιότητος** μπορεῖ νὰ εἶναι λόγος διαζυγίου καὶ εἶναι πλεον κοινῶς παραδεδεγμένο ὅτι ὁ γάμος μπορεῖ νὰ διαταραχθῇ καὶ διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεως τῶν συζύγων, νὰ ὑποστῇ ὅπως λέγουσιν **ἀντικειμενικὴ διατάραξη**, (objektive zerrütung).

Ἡ ἀντίληψις αὕτη πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνήθικη καὶ ἀσυμβίβαστη καὶ μὲ τὴν χρηστικὴν ἠθικὴν. Οἱ σημερινὲς ὅμως συζητήσεις ἐπὶ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ράιχσταγ δείχνουν ὅτι κανένα ἀπὸ τὰ κόμματα δὲν ἀρνεῖται ὅτι ὑπάρχουν γεγονότα, πού μποροῦν ὄχι μόνον μὴ εὐτυχίᾳ νὰ καταστρέψουν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀντίληψιν περὶ καλοῦ καὶ κακοῦ νὰ ἐπιηρεάσουν.

Μόνον ἓνα κόμμα, τὸ Κέντρον (καθολικοὶ) ἀντιτίθεται ἐν τῇ διαρρυθμίσει τοῦ ἀρ. 1568 ἂν καὶ παραδέχθηκε ὅτι ὑπάρχουν τὰ ἀνωτέρω γεγονότα.

Τὸ κόμμα αὐτὸ ἔχει ὡς ἀρχὴν νὰ κρατήσῃ τὸ γάμον μὲ κάθε θυσία ἀκέραιον καὶ ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἐλευθερία τοῦ διαζυγίου δὲ θὰ ἀλλάξῃ τὴν κατάστασιν. Ζητεῖ νὰ παραμείνῃ τὸ ἀρ. 1568 ὅπως εἶναι.

Ἀμέσως μετὰ τὸ κέντρον ἔρχονται αἱ ἀντιλήψεις τοῦ Βαυαρικοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, πού προτείνει νὰ εὐρυνθῇ κάπως ὁ στενώτατος ὅρος, «ἀνίατος φρενοβλάβεια» τοῦ ἀρ. 1569, διότι ὑπάρχουν πολλοὶ ἄλλοι λόγοι ὁμοίας φύσεως (π. χ. νευρασθένεια, ὑστερισμὸς, μανία καταδιώξεως κτλ.) πού κάνουν τὴν

ζωὴν ἀφόρητη ἐπὶ τὸν ἕτερον σύζυγον, χωρὶς βέβαια νὰ φταίει γι' αὐτὸ ἐκεῖνος πού πάσχει.

Τὰ ἄλλα κόμματα προχωροῦν τὸ καθένα καὶ πάρα πάνω ἐπὶς προτάσεις τῶν καὶ φαίνεται ὅτι ὅσο ἐξακολουθεῖ ἡ συζήτηση τόσο πλησιάζουν πρὸς τὴν συνεννόησιν, διότι ἐκεῖνοι πού καταπολεμοῦσαν ἄλλοτε τὴν μεταρρυθμίσει ζητοῦν σήμερον νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸ ἀρ. 1568 ὁ ὅρος **βαρεῖα παράβασις**, καθὼς, καὶ ἡ τελευταία ἐπεξηγήσῃ ὅτι «βαρεῖα παράβασις θεωρεῖται καὶ ἡ κακοποιήσις!»

Ἄν ἐξετάσῃ κανεὶς ὅτιες αὐτὲς τὶς προτάσεις θὰ ἰδεῖ ὅτι σχεδὸν καταλήγουν ἐπὶ τὴν μεταρρυθμίσει πού προτείνεται ἀπὸ τὸ Δημοκρατικὸν Κόμμα δηλ. εἰς τὸ ἀρ. 142 τοῦ Ἑλβετ. Κώδικος.

Ἄν ἐκλείψῃ ὁ ὅρος τῆς **ὑπαιτιότητος** τότε ἐκλείπει καὶ ἡ ἀνάγκη νὰ στραφῇ ἡ διαδικασία ὅλη σὲ ἀναζήτησιν καὶ ἀποδείξιν τῆς ὑπαιτιότητος αὐτῆς. Θὰ μείνῃ ὡς βάση ἡ ἀπόδειξις τῆς «ἀντικειμενικῆς διαταραξέως» δηλ. πρέπει νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ γάμος ἔχει διαταραχθῆι, ἀδιάφορον ἂν αὐτὸ ἐγινε ἐνεκα ὑπαιτιότητος τοῦ ἐνὸς ἢ ἀπλῶς ἀπὸ ἄλλη ἀφορμὴ π. χ. ἀσθένεια κτλ. Καὶ εἰσι θὰ λήξῃ ἡ στερεότυπη κωμωδία τῆς «μοιχείας» πού παρουσίχζαν πάντοτε οἰδιᾶτικοὶ καὶ πού ἀναγκάζεται ὁ δικαστὴς παρὰ τὴν πεποιθήσιν του νὰ τὴν παραδεχθῆι.

Ἐροίχθηκε ἐπίσης ἡ πρότασις οἱ διαφορὲς μεταξὺ τῶν συζύγων, χρηματικῆς, ἀνατροφῆς τέκνων κτλ. νὰ λύονται διὰ συμφωνίας μεταξὺ τῶν πού θὰ τὴν ἐπικυρώνει κατόπιν τὸ δικαστήριον. Ἐπίσης, ἐλέγχθηκε ὅτι ἡ γυναῖκα πού βουήθησε μὲ τὴν ἐργασία τῆς τὸν ἄντρα τῆς νὰ πρὸς κτήσῃ περιουσίαν νὰ ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἓνας μέρος ἀπ' αὐτὴ πού θὰ ἀναλογεῖ πρὸς τοὺς κόπους πού κατέβαλε. Ἄν αὐτὸ ἐπιτύχει τότε πολλὰς γυναῖκες δὲν θὰ ἔχουν πιά ἀνάγκη νὰ ζοῦν ἀπὸ τὴν διατροφή πού τοὺς παρέχει ὁ ἄντρας τοὺς σὰν ἐλεημοσύνη καὶ θὰ ἐμποδίσῃ καὶ πολλοὺς συζύγους νὰ ἱκανοποιοῦν ἀμέσως τὴν ἐπιπόλαιη ἐπιθυμίαν τοὺς νὰ πάρουν διαζύγιον ὅταν ξεύρουν ὅτι τὸ διαζύγιον θὰ ἔχει γι' αὐτοὺς τόσο βαρύνουσας χρηματικὰς συνέπειας.

Α. Σ.